

Piprensarormstjärna

Asteronyx loveni

Rödlistekategori: Starkt hotad (EN)

Fotograf: Anders Salesjö

Varför är piprensarormstjärna rödlistad?

Piprensarormstjärnan är en av många arter som drabbats hårt av den omfattande bottentrålningen. Arten lever, som namnet antyder, framförallt på större piprensare *Funiculina quadrangularis* vilken förr var vanligt förekommande på Skagerraks djupa mjukbottnar. Till följd av den omfattande bottentrålningen har dock större piprensare minskat kraftigt, och förekommer numera endast fläckvis i skyddade fickor och klippskrevor där det inte trålas. Piprensarormstjärnan har därmed också minskat och har idag en begränsad utbredning. I kombination med att antalet lokalområden är extremt få och fortgående minskning förekommer gör detta att arten uppfyller B-kriteriet och kategoriseras som starkt hotad (EN).

Utbredningsområde & Ekologi

Piprensarormstjärnan har en global utbredning och finns på 100 till 1800 m djup i stora delar av Atlanten, Stilla havet och även Indiska Oceanen. Arten sitter på höga, djupt levande koraller och andra uppstickande föremål, och var förr relativt vanlig på bottnar med större piprensare i delar av Kattegatt och Skagerrak på 60–200 m djup. Under de senaste decennierna har dock större piprensare minskat dramatiskt till följd av bottentrålning, och med den även piprensarormstjärnan. Numera återfinns arten endast i små skyddade fickor och klippskrevor där det inte trålas.

Hotfaktorer

Det är lätt att inse att en stor trål skadar havsbotten där den drar fram. En sekundär och minst lika allvarlig påverkan har det upprivna slammet, vilket långsamt lägger sig som ett kvävande täcke över ett område betydligt större än själva tråldraget. Direkt mekanisk skada av bottentrålning drabbar främst stillasittande långsamväxande djur, som koralldjur och svampdjur.

Åtgärder

Eftersom arten påverkas negativt av bottentrålning behövs större trålfria områden på lämpliga bottenar med större piprensare. Det är dock inte klarlagt huruvida arten eller större piprensare kan återetablera på tidigare trålade bottenar, och hur snabbt en sådan etablering kan ske.

Kuriosa

Piprensarormstjärna är en storvuxen och mycket karakteristisk ormstjärna som man finner uppklamrad på något från botten uppstickande djur eller föremål, oftast på koralldjuret större piprensare. De fem armarna kan rullas i vertikalled och är ofta mer eller mindre snodda kring den piprensare som ormstjärnan klättrat upp på. Två eller tre av armarna är avsevärt längre och kraftigare än de andra. Dessa används för förankring medan de kortare armarna används för fångst av föda.

Motivering

Arten har valts ut för att den exemplifierar den omfattande negativa inverkan som bottentrålningen haft och alltjämt har på våra marina miljöer.